EEN VROUW EN DE PAUS

Elena Guerra en Paus Leo XIII:
Voorlopers van de Charismatische Vernieuwing in de hedendaagse Kerk.

Door Father Val Gaudet*

Toen katholieken bij de Pinkster-spiritualiteit betrokken raakten zeiden veel mensen dat dit een antwoord van de Voorzienigheid was op het gebed van paus Johannes XXIII waarin hij de Heilige Geest vroeg om de wonderen van Pinksteren in de hedendaagse Kerk te vernieuwen. Wij kunnen ons goed voorstellen dat paus Johannes een inspiratiebron had voor dit idee van een nieuw Pinksteren. Het is interessant om op te merken dat de eerste persoon die door Paus Johannes XXIII zalig verklaard is, Zr. Elena Guerra, een voorloper van de hedendaagse charismatische vernieuwing in de Katholieke Kerk was.

EEN VROUW…

Elena Guerra, stichteres van de Zusters Oblaten van de Heilige Geest, werd geboren in Lucca, Italië, op 23 juni 1835. Toen ze 19 jaar was brak Elena weg uit haar beschutte christelijke omgeving om op het platteland van Lucca onder de choleralijders te gaan werken. Later wijdde ze zichzelf toe aan een intensief lekenapostolaat en werd verantwoordelijk voor de stichting van een 'Vrome Vereniging' die tot 500 mensen uitgroeide.

In 1872 poogde Elena met verscheidene goede vriendinnen uit deze groep een contemplatief leven te leiden, gecentreerd op het Heilig Sacrament. Al gauw realiseerde zij zich echter dat zij en haar gezellinnen beter toegerust waren voor het actieve leven. In die tijd waarde een heftig anticlericalisme door Italië, speciaal in de scholen. Om dit te bestrijden wijdde Elena en haar gezellinnen zich toe aan de opvoeding van jonge meisjes uit de middenklasse van Lucca. Zij legden hun eerste geloften af als leden van een diocesane gemeenschap.

Toen zij tegen de vijftig was, was Elena gerijpt als opvoedster en als schrijfster van devotionele boeken. In deze tijd voelde ze zich geïnspireerd om aan paus Leo XIII te schrijven om hem aan te sporen de Kerk te vernieuwen door middel van een terugkeer naar de Heilige Geest. Ze onthulde haar geheime inspiratie slechts aan één 'goed persoon'. 'Belachelijk', was het antwoord, 'dat doen zou alleen maar hoogmoedig zijn'. Dus behield ze haar geheim voor haarzelf, 'wachtend op betere dagen en hopend dat meer licht tot haar zou komen met betrekking tot dit project'.

…EN DE PAUS

Dat kwam acht jaar later. In 1893 voelde een nederige en devote vrouw van de keukenstaf, Erminia Giogetti, dat de Heer tot haar zei naar Moeder Elena te gaan om haar te onthullen wat de Heer van haar wilde. Erminia vertelde Elena dat zij de Paus moest schrijven om hem aan te sporen al de gelovigen in een voortdurend gebed tot de Heilige Geest te verenigen, Hem vragend alle harten terug tot God te voeren. Zij voorspelde ook dat de paus spoedig een encycliek over de Heilige Geest zou schrijven. Elena vertrouwde dit alles toe aan haar geestelijke leidsman, Mgr. Giovanni Velpi, en met zijn hulp kon Guerra tussen 1895 en 1903 twaalf vertrouwelijke brieven aan Leo XIII te sturen.

In haar eerste brief aan paus Leo vroeg Elena naar een vernieuwde verkondiging over de Heilige Geest 'die degene is die de heiligen vormt'. In de laatste paragraaf zegt ze dat Satans rijk door de Geest gebroken zal worden, en dat God ons 'een lang verwachte vernieuwing van het aanschijn der aarde zal schenken'. Paus Leo antwoordde indirect door de publicatie van 'Provida Matris Caritate', waarin hij de hele Kerk verzocht gedurende negen de dagen vóór Pinksteren een feestelijke noveen aan de Heilige Geest te wijden. In deze periode begon Elena gebedsgroepen te formeren, 'Permanente Cenakels' genoemd, met hun eigen structuur en organisatie.

In een volgende brief aan de paus drukte Elena haar verlangen uit geheel de wereld verenigd te zien in een voortdurende eenheid van gebed op gelijke wijze als Maria en de apostelen vóór Pinksteren in de Bovenzaal in gebed verenigd waren:

'…(want) men zegt dat Uwe Heiligheid grote waarde hecht aan een geestelijke gebedsinzet, gericht tot de Heilige Geest. Daarom neem ik het op me om vol te houden dat deze eenheid van gebed tot de Heilige Geest precies is wat ik u wil vragen, maar zelfs meer: dat het een voortdurende eenheid, georganiseerd en uitgeroepen voor de hele wereld zal zijn'.

Ze vervolgt met te zeggen dat, hoewel ze deze eenheid een 'Universeel Cenakel' noemt, de naam ervan niet zo belangrijk is. Het belangrijkste is dat 'de gelovigen verenigd worden in een unaniem en onophoudelijk gebed tot de Goddelijke Geest', en zo ongelovigen en andersdenkenden terug tot Christus te brengen. Ze eindigt met de wens: 'O, als ooit het "Kom, Heilige Geest" dat vanaf het Cenakel en daarna, de Kerk zonder ophouden is blijven herhalen, zo geliefd zou kunnen worden als het Wees gegroet!'

De profetische zending van Elena tot Leo XIII, en via hem tot de gehele Kerk, was bedoeld om de Kerk veranderd te zien worden in een biddend Cenakel. Haar diepste verlangen was dat de gehele geestelijkheid de eerste zou zijn om tot de Heilige Geest te bidden om 'ook hun leven te hervormen, want het is alleen de heilige herder die zijn kudde naar heiligheid kan leiden'.

In 1897 keerde Mgr. Velpi terug van een bezoek aan Rome en vertelde aan zuster Elena dat de paus beloofd had dat hij alles zou doen opdat de Heilige Geest geëerd zou worden. Kort daarna publiceerde de paus zijn encycliek 'Divinum illud munus', de rijkste leerstellige verhandeling over de Heilige Geest die een paus ooit geschreven heeft**. In dit document beveelt paus Leo XIII expliciet de devotie tot de Heilige Geest aan. Hij ziet in deze devotie het krachtdadig en noodzakelijk middel voor een vernieuwing van de hedendaagse maatschappij, van het gezin, en van de individuele mens: zij zal een christelijke eenheid tot stand brengen onder de kerken en de bekering van het universum. Wederom schrijft hij de viering van de noveen vóór Pinksteren aan alle parochiekerken voor.

TELEURSTELLINGEN

Echter, in september 1898 kon Elena haar pijnlijke desillusie niet verbergen: 'Ik weet niet of de zorg en de inspanning van de bisschoppen onder het Christelijk volk de goede vruchten hebben voortgebracht die Uwe Heiligheid met goede redenen verwachtte, maar het schijnt mij toe dat als deze rijp zouden zijn, ze op een of andere wijze te zien geweest zouden zijn'. In deze briefschreef ze dat, terwijl veel bisschoppen de paus voor zijn encycliek van 1897 hadden bedankt, het voor hen beter was geweest als ze gehoorzaamd zouden hebben.

In een brief, gedateerd 15 oktober 1900, geeft ze paus Leo de suggestie het nieuwe jaar te openen door het 'Kom, Heilige Geest' te zingen in naam van de gehele Kerk - hetgeen hij ook deed.
Het is een zeer interessante samenloop van omstandigheden dat tevens in die nacht van 31 december 1900 in Topeka-Kansas dominee Charles Parham met Agnes Ozman bad om de doop in de Heilige Geest - een gebeuren dat algemeen als het begin van de Pinksterbeweging beschouwd wordt.

Waarschijnlijk omdat Elena klaagde dat bisschoppen en priesters weinig enthousiasme vertoonden om 'Divinum Illud' uit te voeren in hun bisdommen en parochies, zond Leo XIII kort daarna een privébrief aan de bisschoppen van de wereld, tezamen met een extra exemplaar van de encycliek.
In deze brief zei hij het te betreuren dat veel geestelijken gedacht hadden dat het houden van de noveen slechts bedoeld was voor het jaar 1897. Hij eindige met te zeggen: 'Zijne Heiligheid verkeert in de zekere hoop dat de bisschoppen en geestelijken met betrekking tot een dergelijke zaak zullen reageren, met Gods hulp, in alle ijver en bereidwilligheid'.

Toen Leo XIII op 20 juli 1903 stierf was zuster Elena 70. Ze had uitgebreid geschreven over de verbreiding van de Blijde Boodschap en had haar zusters als missionarissen naar verre landen gezonden. Haar nu volgende tien jaar waren een tijd van beproeving en afgang. Ze werd door de plaatselijke bisschop op aansporing van drie jongere zusters als overste afgezet, en na vijf maanden van ondraaglijke pijnen stierf ze op Paaszaterdag 11 april 1904.

EN TOCH…

Het gebed tot de Heilige Geest dat Johannes XXIII in september 1959 voor het goede verloop van het Vaticaans Concilie uitgaf,

eindigde met: 'Vernieuw uw wonderen in onze dagen als door een nieuw Pinksteren'. Paus Johannes gebruikte precies dezelfde zin toen hij op 26 april 1959 tot pelgrims uit Lucca sprak, die naar Rome gekomen waren om de zaligverklaring van Elena bij te wonen: 'Haar boodschap is relevant voor alle tijden. Wij zijn ons ten zeerste bewust van de behoefte aan een voortdurende uitstorting van de Heilige Geest, zoals dat van een nieuw Pinksteren dat het aangezicht van de aarde zal vernieuwen'. Paus Johannes herhaalde deze oproep voor een 'nieuw Pinksteren' bij talloze gelegenheden.

Heden ten dage, als we zien dat de charismatische vernieuwing zo veel kusten heeft bereikt, mogen we de conclusie trekken dat de droom van Elena, een Universeel Cenakel, tenslotte tot stand aan het komen is. De overwinning van de Heilige Geest waarvoor Elena Guerra gewerkt heeft, is zonder twijfel het diepste doel van honderden gebedsgroepen over de hele wereld. Deze gebedsgroepen zijn niet dezelfde zoals Elena en haar zusters ze vormden; toch maken zij, zoals zij gehoopt had, van de Kerk substantieel een voortdurend Cenakel van lofprijzing en verwachting.

Wij mogen de Heer prijzen voor geestelijke leiders zoals Elena Guerra, die door paus Johannes 'de Apostel van de Heilige Geest' genoemd werd; we danken Hem ook voor paus Johannes zelf, de promotor van een nieuw Pinksteren in de kerk. Paus Paulus VI zette deze visie voort. Zoals hij zei tijdens de generale audiëntie in november 1972: 'De Kerk heeft behoefte aan een eeuwigdurend Pinksteren; zij heeft vuur in haar hart nodig, woorden op haar lippen, profetie in haar visie.' Zoals Leo XIII, Elena Guerra en Paus Johannes XXIII, die allen wisten hoe moeilijk het is jezelf geheel aan de wil van de Heer over te geven, richtte Paulus VI deze bewogen oproep tot allen:

> 'Levende mensen, u, jongeren, en u, toegewijden, u, broeders in het priesterschap, luistert naar ons. Dit is wat de Kerk nodig heeft: zij heeft de Heilige Geest nodig; de Heilige Geest in ons, in ieder van ons, in ons allen tesamen, in ons die Kerk zijn!'

Met toestemming overgenomen uit New Covenant, october 1973.
'Bouwen aan de Nieuwe Aarde' mei-juni 1986 no. 3, blz. 13.

---

* Over de schrijver: *Father Val Gaudet komt oorspronkelijk uit het westen van Canada. Hij heeft zes jaar gewerkt als Generaal Secretaris voor de Pastorale Activiteiten voor de Paters Oblaten en hij heeft full-time voor de Charismatische Vernieuwing in Rome gewerkt.*

** Toen dit artikel verscheen was nog niet de encycliek Dominum et vivificantem (over de Heilige Geest in het leven van de kerk en de wereld) van paus Johannes Paulus II verschenen. Die verschen 18 mei 1986. Ned. vert. Stichting 'Ark', isbn 90-71328-09-0. Andere vertalingen: www.vatican.va

---

GEBEDSOPROEP ELENA GUERRA HERNOMEN AAN BEGIN 21-STE EEUW
De gebedsintenties van zr. Elena Guerra werden opnieuw volop in de aandacht gezet door Paus Johannes Paulus II door op de zaterdag voor Pinksteren, 2004, speciaal de aandacht te vestigde op het *Burning Bush project* van Kim Kollins. Zie *Euccril* 112 op www.iccrs.eu > http://www.isidor.se/ccreurope/ en ook *Euccril* 129, 130, 131, 134, 135, 136, 137 en verder. (Zie ook Bouwen aan de Nieuwe Aarde sept.04.)
Dit *Burning Bush project* heeft sinds Pasen 2005 een eigen website: www.burningbush.beatitudes.org

Kees Slijkerman, 7 april 2005

Uit: 'Bouwen aan de Nieuwe Aarde' mei-juni 1986 no. 3, blz. 13.

20 oktober 2024 is de dag van de heiligverklaring door paus Franciscus. Zie informatie hierover in https://www.osservatoreromano.va/en/news/2024-05/dcm-005/elena-guerra-becomes-a-saint.html
Een overzicht van de het begin van de Katholieke Charismatische Vernieuwing: www.kcv-net.nl/kcv/historie/

Dit is document 0130 op www.stucom.nl